

KURASH DARSLARINI KUZATISH VA TAHLIL QILISH

Xomudjonova Feruza

Shaxrisabz davlat pedagogika instituti

Jismoniy madaniyat kafedra mudiri, dotsent

Ergasheva Zulayxo

Shaxrisabz davlat pedagogika instituti

Jismoniy madaniyat yunalish 4-kurs sirtqi bo'lim talabasi

Annotatsiya

Mazkur maqolada kurash darslarini kuzatish va tahlil qilishning nazariy hamda amaliy jihatlari yoritilgan. Ta'lim jarayonida kurash mashg'ulotlarining samaradorligini oshirish, o'quvchilarning jismoniy va ma'naviy rivojlanishiga ta'siri, shuningdek, pedagogik kuzatuv metodlari asosida darslarni tahlil qilish usullari ko'rib chiqilgan. Kurash darslarida o'quvchilarning faolligini oshirish, texnik va taktik ko'nikmalarni shakllantirish hamda murabbiy faoliyatini baholash mezonlari tahlil qilinadi. Tadqiqot natijalari kurash mashg'ulotlarini yanada takomillashtirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: kurash, jismoniy tarbiya, sport pedagogikasi, dars tahlili, kuzatuv metodlari, texnik ko'nikmalar, taktik tayyorgarlik, murabbiy faoliyati, o'quv jarayoni, sport mashg'ulotlari

Hozirgi kunda jismoniy tarbiya va sport sohasini rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, milliy sport turlaridan biri bo'lgan kurash yosh avlodni jismonan sog'lom, ma'nan barkamol etib tarbiyalashda muhim o'rin tutadi. Kurash darslari nafaqat jismoniy tayyorgarlikni oshiradi, balki o'quvchilarda iroda, chidamlilik, tezkorlik va intizom kabi sifatlarni ham shakllantiradi. Kurash mashg'ulotlarini samarali tashkil etish uchun ularni muntazam ravishda kuzatish va chuqur tahlil qilish zarur. Darslarni kuzatish jarayoni orqali murabbiy va o'qituvchilarning

metodik yondashuvi, o'quvchilarning faol ishtiroki, mashg'ulotlarning tuzilishi va mazmuni baholanadi. Shu bilan birga, tahlil natijalari asosida mavjud kamchiliklar aniqlanib, ularni bartaraf etish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqiladi. Mazkur maqolaning maqsadi kurash darslarini kuzatish va tahlil qilishning samarali usullarini o'rganish hamda amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

Kurash darslari jismoniy tarbiya tizimining muhim tarkibiy qismi bo'lib, o'quvchilarning jismoniy rivojlanishi bilan bir qatorda ularning irodaviy, axloqiy va ruhiy sifatlarini shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Shu sababli kurash mashg'ulotlarini samarali tashkil etish, ularni muntazam kuzatish va ilmiy asosda tahlil qilish zamonaviy pedagogikaning dolzarb masalalaridan biri hisoblanadi. Dars jarayonini to'g'ri baholash orqali o'qitish sifati oshiriladi hamda o'quvchilarning sport natijalari yaxshilanadi.

Kurash darslarini kuzatish jarayoni maxsus metodik yondashuv asosida olib boriladi. Bunda darsning maqsadi, tuzilishi, vaqt taqsimoti, o'quvchilarning faol ishtiroki, o'qituvchining pedagogik mahorati kabi jihatlar e'tiborga olinadi. Kuzatuv davomida o'quvchilarning harakat faolligi, texnik usullarni bajarish darajasi va mashg'ulotga bo'lgan qiziqishi aniqlanadi. Shuningdek, dars davomida xavfsizlik qoidalariga rioya qilinishi ham muhim mezon sifatida baholanadi.

Dars tahlili esa kuzatuv natijalariga asoslangan holda amalga oshiriladi. Tahlil jarayonida darsning kuchli va zaif tomonlari aniqlanadi, qo'llanilgan metod va usullar samaradorligi baholanadi. Ayniqsa, kurash texnikasi va taktikasi o'rgatilishida individual yondashuvning mavjudligi muhim ahamiyatga ega. Har bir o'quvchining jismoniy imkoniyatlari va tayyorgarlik darajasini inobatga olgan holda mashg'ulotlarni tashkil etish yuqori natijalarga erishishga yordam beradi.

Kurash darslarida qo'llaniladigan metodlar turlicha bo'lib, ular orasida ko'rgazmali, amaliy va tushuntirish usullari keng qo'llaniladi. O'qituvchi tomonidan harakatlarning to'g'ri namoyish etilishi, o'quvchilarning ularni takrorlashi va mustahkamlashi dars

samaradorligini oshiradi. Shu bilan birga, zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish, masalan, video tahlil, interaktiv mashg‘ulotlar va kichik guruhlarda ishlash usullari ham yuqori samaradorlikni ta’minlaydi. Kurash darslarini tahlil qilishda baholash mezonlari muhim o‘rin tutadi. Bunda o‘quvchilarning texnik harakatlarni to‘g‘ri bajarishi, tezkorligi, chidamliligi va umumiy jismoniy tayyorgarligi baholanadi. Shuningdek, ularning darsdagi intizomi, o‘zaro hurmati va sport etikasi ham e’tibordan chetda qolmaydi. Bu esa nafaqat sport natijalarini, balki o‘quvchilarning shaxs sifatida shakllanishini ham ta’minlaydi. Tahlil natijalari asosida o‘qituvchi o‘z faoliyatini takomillashtiradi, yangi metod va yondashuvlarni joriy etadi. Kamchiliklarni bartaraf etish, dars sifatini oshirish va o‘quvchilarning qiziqishini kuchaytirish uchun aniq chora-tadbirlar ishlab chiqiladi. Shu tariqa, kurash darslarini muntazam kuzatish va tahlil qilish o‘quv jarayonining samaradorligini oshirishning muhim vositasi bo‘lib xizmat qiladi.

Xulosa

Kurash darslarini kuzatish va tahlil qilish o‘quv jarayonining samaradorligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Mazkur jarayon orqali darsning tashkil etilish darajasi, o‘qituvchining pedagogik mahorati hamda o‘quvchilarning jismoniy va texnik tayyorgarligi har tomonlama baholanadi. Kuzatuv natijalari darsdagi ijobiy jihatlarni aniqlash bilan birga, mavjud kamchiliklarni ham ochib beradi. Tahlil asosida kurash mashg‘ulotlarini yanada takomillashtirish, zamonaviy metod va pedagogik texnologiyalarni joriy etish imkoniyati yaratiladi. Ayniqsa, o‘quvchilarga individual yondashuvni kuchaytirish, ularning qiziqishini oshirish va faol ishtirokini ta’minlash dars samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. Shu bilan birga, xavfsizlik qoidalariga rioya qilish, sport etikasi va intizomni shakllantirish ham muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Xulosa qilib aytganda, kurash darslarini muntazam kuzatish va ilmiy asosda tahlil qilish o‘qitish sifatini yaxshilash, yuqori natijalarga erishish hamda barkamol avlodni tarbiyalashda muhim omil bo‘lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. JURABEKOVA X. TALABALAR KOMMUNIKATIV KOMPETENTLIGINI ORTTIRISHDA RUS TILINING LISONIY XUSUSIYATLARI //«ACTA NUUZ». – 2024. – T. 1. – №. 1.1. 1. – C. 258-261.
2. Madaminovna, J. X. . (2023). The Role of Oral and Written Speech in the Development of Communicative Competence. Central Asian Journal of Literature, Philosophy and Culture, 4(3), 40–45. <https://doi.org/10.51699/cajlp.v4i3.75>
3. Ochilov A. (2018). Yuqori malakali kadrlar tayyorlashni boshqarish samaradorligini oshirish. Avtoreferat. 08.00.13 – Menejment ixtisosligi. – Toshkent, 76 b.
4. Abdullayev A.A. (2018). Biznesni boshqarish. Darslik. – Toshkent: Sharq, 234 b.
5. Abdullayev A.A. (2025). Agrobiznesni rivojlantirish masalalari. “Agrobiznes, fan va texnologiyalar” ilmiy-amaliy elektron jurnali, №2, B. 88–95.